

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrirleita: Krtjan Dahl
Ljósmyndari: Kaimar Lindenskov

Bláblók: Randi Jacobsen - Dagny
Joensen - Tórfinn Smith -
Hilmar Jan Hansen -
Jústinus Eldesgaard

Útgevar: P/T Sosialurin
Útgávutíð: P/T Sosialurin
Prent: P/T Pressan 1981

Bústaður: Argjavegi 26
Argjum
Telefon: 11829

Postadr.: Postsmoga 76
110 Tórshavn
Telefax: 14720

Bretland grætur

Í næsta grannalandi okkara ræður landsorg í hesum døgum. Alt tað bretska fólkið syrgir deyða John Smith, formannin í arbeðaraflokkinum og sum av mongum var mettur komandi forsætisráðharri. Tíðindi hósðagin um at ein hin best dæmði og mest lovandi politikarin í bretska politikkinum var deyður av hjartaslag tóku alt bretska fólkið av bóli. Tey skelkaðu alt Bretland. Eingin vildi trúgva, at hesin frýntligi og klóki politikarin, sum nær-um hvønn dag var at síggja í sjónvarpinum í sínum ótróytligu orðadystum móti navnanum John Major, bráðdliga skuldi vera horvin av tí politiska leikpallinum fyri altíð. Fólkhøvdu mestsum vant seg til, at John Smith fór at vera oddamaðurin í bretska politikkinum í Downing Street nr. 10. Veljarakanningarnar góvu eisini flokki hansara eina ógvusliga framgongd, sum vildi tryggja flokkinum leiðsluna.

valósigurin tá. Hann var útbúgvinn sakførari men fór longu heilt tíðliga upp í politikk og sat eitt skifti sum ráðharri í eini arbeðarastjórn. Men at flokkurin skuldi tapa fleiri val á rað gjørdi, at flokkurin fór at leita eftir einum nýggjum formanni og varð John Smith valdur við stórum meiriluta. Hann hoyrði til høgravongin í flokkinum og var ikki bangin fyri at siga sína meining við fakfeløgini, sum altíð hava verið sera sterk í arbeðaraflokkinum. Tað eydnaðist honum eisini at fáa tey at góða eina kollveltandi broyting í valinum av formanni við tað at fakfeløgini máttu góðtaka at missa nakað av stóru ávirkan síni. John Smith fór annars varliga fram, tá tók við formanssessinum. Hann hevði onga ætlan um at fremja nakra kollvelting eftir stuttari tíð og sjálvur koma í fokus men setti sær ístaðin langtíðarmál, nakað, sum er sjáldsamt í politikkinum. Størsta vónbrotið var so, at hann skuldi ikki sleppa at røkka hesum langtíðarmálum sínum, nú hann bráðdliga doyði.

JOHN SMITH gjørdist bert 54 ára gamal. Hann var skoti og tók við sum leiðari í arbeðaraflokkinum í 1992 eftir

TAÐ eydnaðist honum at skapa áliti

aftur millum veljararnar og arbeðaraflokkin og seinastu veljarakanningarnar lögdu flokk hansara heili 25% framman fyri teir konservativu. Eftir úttalissunum í bretska sjónvarpinum og útvarpinum og somuleiðis blóðunum nú eftir deyða John Smith at døma var tað tikið sum givið, at næsti forsætisráðharri í Bretlandi fór at eita John Smith. Sagt varð eisini, at hesin maðurin helst fór at verða ein hin besti bretska forsætisráðharri síðani Atlee. Skoðsmálini hann fær eru ómetaliga positiv og breiddin í teimum vísa nettup, at talan her var um eitt menniskjað og ein politikara, sum ein stóru partur av bretska tjóðini kundi góðtaka sum sín ovasta leiðara. Hann hevði eisini mangar av teimum persónligu eginleikum, sum flest allar bretar meta so høgt. Hann var trúgvandi maður, hann brúkti sera stóran part av tíð síni saman við familjuni, hann var klókur og so hevði hann tann frálíka eginleika at duga at blanda skemt og álvara saman. Eisini toleransa hansara og ikki minst virðingin fyri dialoginum gjørdi hann til ein høgt virðan politikara ikki minst millum sínar mótstøðumenn. Hann hevði eisini tey frálíku evnini at duga at byggja brýr millum ymsar bólkir eitt nú innan sín egna flokk og hann dugdi sera væl at arbeða í einum teami, har hann útlegeraði ábyrgd til sínar næstu og røsti teimum, tá teir gjørdi eitt gott arbeiði. Hann dugdi at fáa tað besta burtur úr teimum, sum hann arbeiddi saman við. Samanumtikið var John Smith maðurin, sum alla tíðina eggjaði øðum til at halda fast um eina kós og arbeða móti langtíðarmálum. Hann var alt annað enn lótvinningspolitikari.

JOHN SMITH setti seg sum ein góðan kristnan socialist, sum setti virðingina fyri øllum øðrum í háseti. Hann legði tí eisini stóran dent á røturnar, nevniliga filosofisku sannføring sína um sosialt rættvísi. Hann hevði samtíðis betri skil enn nakar á teimum búskaparligu lóg-um og metti at sosialt rættvísi og búskaparlig framgongd ganga hond í hond. Hann var praktiskur, hann var ein vinnaratyga, ein sum hevði evnini og viljan til at vinna. Hann arbeiddi hart,

spardi seg ikki og legði stóran dent á at hava tætt samband við mannin á gøtuni.

Hví gera so nógv burtur úr einum bretska politikara, sum lítið og einki hevði við Føroyar at gera vilja helst fleiri føroyingar spyrja! Til tað er at siga, at Bretland er næsti granni okkara og helst fara vit føroyingar í framtíðini at hava nógv størri samstarv við just Bretland, bæði tá hugsað verður um fiskivinnu og ikki minst eina komandi oljuvinnu. Sum komandi forsætisráðharri í Bretlandi hevði hann túsíki eisini fingið ávirkan á hetta samstarv. Ikki minst fyri javnaðarfólk í Føroyum kennist tað sum ein stóru missur fyri sosialdemokratiskum røsluna, tá ein slíkur maður ikki longur er til at stríðast fyri hugsjónini og teimum grundleggjandi sjónarmiðjunum, sum sosialdemokrat - uttan mun til landamørk - standa fyri. Sum komandi bretska leiðari vildi hann eisini fingið stóra ávirkan á, hvussu framtíðar Europa fór at síggja út. Við sínari sannføring um at tengja sosialt rættvísi saman við búskaparligum framburði - og við sín um humanistisku grundsjónarmiðjunum - hevði John Smith eftir okkara tykki verið tann rætti at staðíð á odda fyri sosialdemokratiska politikkinum ikki bert í Bretlandi men í øllum Europa komandi týðningarmiklu árin. Ikki bert bretar hava tí mist nógv við deyða John Smith. Tað hava vit øll, sum ganga inn fyri, at búskaparligur framburður skal byggja á sosialt rættvísi. Eisini tey mongu í øðrum londum og har eisini í Føroyum, sum stuðla sosialdemokratiskum hugsjónini, hava mist ein av sínum, nú bretska Laborleiðarin doyði. Verandi og ikki minst komandi føroysk javnaðarfólk hava nógv at læra av hesum góða manni - ikki minst av hansara ótróytligu og áhaldandi stríði fyri teimum grundleggjandi sosialdemokratiskum virðunum, sum tú ongantíð eigur at sleppa. Bretland grætur. Vit syrgja so sanniliga eisini við deyða John Smith. Friður verið við minni hansara.

SOSIALURIN

Tríggir mánaðir til næstu samráðingar:

Fyrirreika seg nú til at hitta danir

Endurfígging, møguligt hall á næstu figgjarlóg og blokkurin eru høvuðsevnini í næstu samráðingum við danir

Næsti fundur millum føroyska landsstýrið og donsku stjórnina verða 17. august, og nú situr landsstýrið og fyrirreikar seg av ølum alvi. Vit spurdu Maritu Peter-

sen, lógmann um tað ikki verður trupult at fara at tingast við danir nú landsstýrið ikki longur hevur parlamentariskan meiriluta aftan fyri seg. -Týsdagin fer tingið at

atkvøða um uppskot sambandsflokksins um at skriva út nýval. Verður uppskotið ikki samtykt, fer landsstýrið at kanna, hvønn leiklut andstøðan fer at hava í politiska arbeiðinum fram-

myr og til valið í heyst. Annars fyrirreika vit okkum nú til samráðingarnar og eg vóni, at fáa eina avtalu við danir, sum ein breiður meiriluta á tingi kann taka undir við, sigur lógmaður.

Í høvuðsheitum fara samráðingarnar annars at snúgvá seg um endurfígging av lánun, sum fella til gjaldir næsta ár. Haraftart verður spurningurin um komandi figgjarlóg viðgjørdur. Marita Petersen sigur, at líkt er til, at figgjarlógin næsta ár eisini fer at geva hall, og so er spurningurin hvussu hetta skal figgast. Tað fer landsstýrið eisini at tosa við donsku stjórnina um.

Umframt hesi mál verður blokkurin eisini viðgjørdur. At lótingsval skal vera stutta tíð eftir at ein avtala

verður gjørd við donsku stjórnina heldur Marita Petersen ikki fer at ávirka samráðingarnar. Heldur ikki, at landsstýrið ikki longur hevur meiriluta aftur fyri seg.

Landsstýrið fyrirreikar seg nú aftur at hitta danir. Mynd: Jan

tór.